STARTUP - Od výskumu k oživeniu mestského priestoru

Priebežné zistenia výskumu WP3 v Trenčíne na pripomienkovanie.

Trenčín | Podklad na pripomienkovanie | Výstup - Draft | 12. november 2026

I. Úvod: O čom je projekt STARTUP

STARTUP je európsky výskumný a inovačný projekt podporený z programu Horizon Europe. Spája univerzity, výskumníkov a kultúrne a kreatívne organizácie; koordinuje ho Univerzita Sapienza v Ríme. Trenčiansku časť výskumu spracúva tím SPECTRA pri Fakulte manažmentu Univerzity Komenského v Bratislave v spolupráci s miestnymi aktérmi.

Projekt vychádza z toho, že kultúra nie je iba program, na ktorý si kúpime vstupenku. Môže tiež oživovať nevyužité miesta, pripomínať históriu, spájať ľudí a meniť spôsob, akým používame ulice, námestia alebo budovy. Skúmame, za akých podmienok sa to darí, kto sa na tom podieľa a kde vznikajú prekážky. Nejde iba o skrášlenie priestoru, ale aj o to, komu bude slúžiť a kto sa oň dokáže starať.

Tri hodnoty: krásne, udržateľné a spolupatričné

STARTUP sa opiera o Nový európsky Bauhaus (NEB), európsku iniciatívu spájajúcu kvalitu prostredia, udržateľnosť a zapojenie ľudí. Krása znamená príjemné a zmysluplné miesta so vzťahom k miestnej identite. Udržateľnosť znamená šetrné používanie zdrojov, opätovné využitie a dlhodobú starostlivosť. Spoločne znamená myslieť na rozličných ľudí a umožniť im primerane sa zapojiť, nielen pripraviť priestor bez nich.

Čo sú LCP a prečo sme vybrali práve tieto miesta

Skratkou LCP projekt označuje miestne kultúrne miesta a iniciatívy, kde sa kultúrna a tvorivá činnosť stretáva s ľuďmi. Môže ísť o inštitúciu, klub, komunitné centrum, verejný priestor aj iniciatívu bez vlastnej budovy či dočasný festival. Zaujímajú nás priestory spolu s ľuďmi a činnosťou, ktorá im dáva význam.

V Trenčíne sme po mapovaní a miestnom overovaní vybrali 13 rozdielnych príkladov: **Art Centrum Synagóga, FOR MAAT, Hlava 5, KC Aktivity, KKC Hviezda, Klub Lúč, Artkino Metro, Átrium pod Mestskou vežou, Galéria Miloša Alexandra Bazovského, Mestské divadlo Trenčín, Piano Club, Trenčiansky hrad a Pohoda Festival.**

Výber nie je rebríčkom najlepších ani zoznamom všetkej kultúry v meste. Umožňuje porovnať centrum so sídliskom, stále miesto s dočasným podujatím, verejnú inštitúciu s nezávislou iniciatívou a rôzne vzťahy ku komunitám. Zo zistení v európskych mestách majú vzniknúť praktické odporúčania, nie jeden povinný návod pre všetkých. Jednou súčasťou je výskum, druhou malé testovacie projekty, ktoré skúšajú spoluprácu a nápady priamo v meste.

Zisťovanie spätnej väzby

Nasledujúca časť II predstavuje doterajšie poznatky z výskumu a zrealizovaného testovacieho projektu (Trial) Strom života. Prosíme Vás o spätnú väzbu- stačí iba v tých častiach, ktoré sú Vám známe a viete sa k nim vyjadriť. V častiach Pripomienky – spätná väzba vyberajte jednu z troch možností :

> ***„Bez pripomienok“*** *- považuje sa za súhlas s poznatkami zo zisťovania*
> ***„Neviem posúdiť“*** *- nepovažuje sa za súhlas s poznatkami zo zisťovania*
> ***„Mám pripomienku“*** *– považuje sa za súhlas so zisteniami s doplnením vašich pripomienok. Môžete tu vyjadriť aj nesúhlas – vpísaním textu „nesúhlasím“.*

Vaše pripomienky použijeme pri príprave správy o prípadovej štúdii / Case Study Report. Stačí, ak ich odošlete formou ***jednoduchého mailu v podobe – moje pripomienky k bodu (A)-(I) : a vaša odpoveď – výber jednej z troch možností****, zaslaného na adresu: re.kascakova@gmail.com, do 2.12.2026.*

V prípade záujmu o podrobnejší report a workshopový protokol môžete požiadať osobu, ktorá vám predložila tento materiál.

II. Doterajšie zistenia a spätná väzba

Porovnanie vychádza z profilov 13 LCP, odpovedí ich zástupcov, dokumentov a ďalších podkladov. Prevažuje pohľad organizácií. Nasledujúce závery a návrhy predkladáme na pripomienkovanie, nie ako nemenné tvrdenia.

A) Priestory pre kultúrnu činnosť

Čo sme zisťovali. Zisťovali sme, kde kultúrne organizácie pôsobia, komu tieto priestory patria, kto sa o ne stará a ako sa používajú. Galéria Miloša Alexandra Bazovského, Trenčiansky hrad či Synagóga pôsobia v historických budovách. Iné organizácie si upravili priestory, ktoré kedysi slúžili inému účelu: Piano Club bývalý závodný klub Merina a Klub Lúč bývalý Dom obuvi. Mestské divadlo a počas rekonštrukcie kina aj Artkino Metro používajú priestory spoločne s ďalšími organizáciami. Festival Pohoda na niekoľko dní premieňa letisko na festivalové mesto v meste. Činnosť združenia Hlava 5 sa neviaže na jednu kultúrnu budovu. Stará sa o verejné umelecké diela na viacerých miestach v meste a podieľa sa na ich obnove.

Priebežné zistenia

- Pri hodnotení kultúrnych priestorov rozhoduje nielen stav budov, ale aj to, aké podmienky v nich majú organizácie na svoju každodennú prácu. Ak sa organizácia presťahuje na iné pôsobisko (ako napríklad klub v bývalej predajni na námestí alebo kino v dočasných priestoroch) automaticky to neznamená, že jej priestory plne vyhovujú.
- Keď jednu budovu používa viac organizácií, ako je to napríklad v KKC Hviezda, nestačí iba ju obnoviť. Je potrebná aj účinná koordinácia termínov používania budovy a dohoda o tom, akú techniku majú organizácie k dispozícii a kde môžu skúšať alebo skladovať vybavenie. Preto potrebujeme poznať nielen kultúrne budovy, ale aj podmienky organizácií, ktoré v nich pracujú, a činnosti, ktoré vykonávajú aj inde v meste.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

B) Financovanie a podpora kultúry

Čo sme zisťovali. Zisťovali sme, odkiaľ organizácie získavajú peniaze a ako platia svoju činnosť. Rozlišovali sme peniaze na každodenné fungovanie, na jednotlivé podujatia a na väčšie opravy či investície. Organizácie často spájajú vlastné príjmy s grantmi, dotáciami a ďalšou podporou mesta, kraja alebo štátu. Napríklad Piano Club získava peniaze zo vstupného, prenájmov, baru, cateringu a ďalších služieb. Príjmy zo služieb pomáhajú pokryť aj straty z kultúrnych podujatí, ktoré si na seba nezarobia. Festival Pohoda sa opiera o vstupné a finančnú podporu komerčných partnerov. Artkino Metro, Klub Lúč aj Mestské divadlo kombinujú vlastné príjmy s podporou z verejných zdrojov. Organizácie teda nemusia využívať iba jeden spôsob financovania.

Priebežné zistenia

- Ak mesto, kraj alebo štát finančne podporí organizáciu, neznamená to, že automaticky rozhoduje aj o jej programe.
- Aj nezávislé (nezriaďované) kultúrne organizácie môžu využívať podporu mesta, kraja alebo štátu.
- Peniaze na obnovu budovy alebo verejného priestoru nenahrádzajú peniaze na každodenné fungovanie organizácie.
- Jednorazová zbierka nenahrádza pravidelný príjem.
- Organizácie potrebujú jasné podmienky na používanie priestorov, platieb za nájom a energie a predvídateľné podmienky finančnej podpory. Zároveň chcú samy rozhodovať o svojom umeleckom programe.
- Výška príjmov či zisku sama o sebe neukazuje, aký význam má organizácia pre kultúrny život mesta. Iba podľa finančných výsledkov preto nemožno zostaviť poradie významu kultúrnych organizácií.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

C) Kultúrne miesta, stretávanie ľudí a život susedov

Čo sme zisťovali. Sledovali sme, kto na kultúrne miesta prichádza, koho tam stretáva a ako ich činnosť súvisí so životom susedov. KC Aktivity ponúka tvorivé činnosti a stretávanie najmä ľuďom zo sídliska Juh, hoci prichádzajú aj ľudia odinakiaľ. Klub Lúč v centre mesta spája ľudí so záujmom o hudbu a umenie z rôznych častí mesta. Na festivale Pohoda vzniká na niekoľko dní spoločenstvo návštevníkov, umelcov a spolupracovníkov. Obyvatelia okolia letiska však žijú na tomto mieste celý rok a môžu pociťovať účinky festivalu aj vtedy, keď sa ho sami nezúčastňujú. Vzťah k Pohode pritom môže presahovať jej najbližšie okolie: časť obyvateľov mesta ju vníma ako „svoj“ festival.

Priebežné zistenia

- Ľudia, ktorí chodia do klubu alebo na festival, nie sú automaticky aj obyvatelia z jeho okolia. Ich skúsenosť preto môže byť iná než skúsenosť susedov a ich názor nemôžeme automaticky považovať aj za názor susedov.
- Pravidelné podujatia a stretnutia dávajú ľuďom možnosť spoznávať sa a udržiavať kontakty. Samotné konanie týchto aktivít však ešte nie je dôkazom, že sa do nich aj naozaj dlhodobo zapájajú napríklad ľudia rôzneho veku, z rôznych častí mesta alebo ľudia, ktorí na kultúrne podujatia bežne nechodia. Výpočet uskutočnených podujatí teda sám osebe nie je ukazovateľom prínosu.
- To, že človek príde na podujatie alebo na ňom vystupuje, automaticky neznamená, že sa podieľa aj na rozhodovaní o jeho príprave a programe.
- Pri príprave kultúrnych podujatí tvorcovia musia myslieť nielen na svojich návštevníkov, ale aj na ľudí z okolia – t. j na tých, komu podujatie niečo prináša, ale aj na tých, ktorým môže spôsobovať ťažkosti. (Napríklad hluk v noci, zvýšený pohyb áut a ľudí či neporiadok môžu obťažovať susedov). Kultúrny prínos podujatia nie je dôvodom prehliadať tieto problémy.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

D) Spolupráca a rozhodovanie v kultúre

Čo sme zisťovali. Zisťovali sme, s kým kultúrne organizácie spolupracujú a kto rozhoduje o ich programe a používaní priestorov. Partnermi sú napríklad mesto, kraj alebo školy. KKC Hviezda poskytuje priestory aj Artkinu Metro a Mestskému divadlu. Na Strome života spolupracovali mesto, výskumníci, architekti, kultúrne organizácie, židovská komunita a škola. Každý mal inú úlohu.

Priebežné zistenia

- Budovu môže vlastniť jedna organizácia, starať sa o ňu druhá a program v nej pripravovať ďalšia. Priestory pritom môžu používať aj ďalší ľudia a organizácie. Preto potrebujeme vedieť, kto má akú úlohu a rozlišovať podľa toho ich prínos.
- Spolupráca môže organizácii pomôcť pokračovať v činnosti. Partneri však potrebujú jasné pravidlá spolupráce - kedy a za akých podmienok môžu používať priestory a techniku, kto za čo zaplatí a za čo zodpovedá.
- Pomoc pri tvorbe podujatia automaticky neznamená spolurozhodovanie o jeho podobe. Tvorba podujatí musí mať jasne rozdelené roly a zodpovednosť za dodané výstupy. Platí to najmä pri podujatiach organizovaných s verejnou podporou.
- Pri podujatiach organizovaných s verejnou podporou musia byť jasne stanovené požiadavky na podujatie a jeho výstupy.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

E) Dostupnosť kultúry, zapájanie ľudí a vzdelávanie

Čo sme zisťovali. Zisťovali sme, kto môže kultúrne miesta navštevovať, čo ľuďom bráni prísť a čo nové sa tam môžu naučiť. Artkino Metro pracuje so školami, Galéria M. A. Bazovského organizuje tvorivé dielne pre verejnosť a Mestské divadlo sa venuje aj vzdelávaniu a zapájaniu rôznych skupín ľudí. Všímali sme si tiež prekážky pri vstupe a pohybe v priestoroch, napríklad schody a neprístupné časti hradu či iných kultúrnych miest.

Priebežné zistenia

- Bezplatný vstup, poloha v centre ani obnovená budova ešte neznamenajú, že sa na miesto dostane každý. Záleží aj na doprave, schodoch a iných priestorových bariérach a ďalších podmienkach návštevy. Pri platených aktivitách rozhoduje aj to, či si človek môže dovoliť vstupné.
- Kurzy a spolupráca s inštitúciami (školy, zariadenia pre seniorov a pod.) umožňujú ľuďom sledovať program a zúčastniť sa na ňom a dávajú im možnosť tvoriť a učiť sa. To však automaticky nezaručuje, že sa do programu zapájajú aj deti, seniori alebo ľudia, ktorým v účasti bránia napríklad náklady, doprava, zdravotné obmedzenia alebo iné prekážky.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

F) Kultúrne dedičstvo, pamäť a identita mesta

Čo sme zisťovali. Sledovali sme, ako kultúrne miesta pripomínajú históriu mesta a približujú ju ľuďom. Art Centrum Synagóga sprístupňuje obnovenú budovu a prostredníctvom vzdelávania približuje židovskú históriu. Hlava 5 obnovuje verejné umelecké diela a pripomína ich autorov aj okolnosti vzniku. Trenčiansky hrad sa stará o pamiatku a zároveň ponúka kultúrny program. S KKC Hviezda a Klubom Lúč sa spájajú aj spomienky na skorší kultúrny život mesta.

Priebežné zistenia

- Pri kultúrnom dedičstve záleží nielen na zachovaní budovy alebo umeleckých diel. Dôležité je aj to, ako sa používajú a či ľudia poznajú ich príbeh a význam.
- Kultúrna organizácia môže aj po presťahovaní z historických budov do nových priestorov pokračovať vo svojej práci a pripomínať svoje predchádzajúce pôsobenie, program a ľudí, ktorí sa na ňom podieľali. (knižnica, ZUŠ, múzeum - ich sídla sa menili)
- Pri obnove kultúrneho miesta a pripomínaní jeho histórie je dôležité hľadať súčasné formy jeho využitia, ktoré však nepoškodia jeho historickú alebo umeleckú hodnotu.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

G) Environmentálna zodpovednosť kultúry

Čo sme zisťovali. Zisťovali sme, čo kultúrne organizácie robia pre ochranu životného prostredia pri svojej každodennej práci aj v programe. Venovali sme sa napríklad nakladaniu s odpadom a doprave na festivale Pohoda, opakovanému používaniu scén a kostýmov v Mestskom divadle, zeleni a vode v Átriu pod Mestskou vežou či témam životného prostredia v programe galérie FORMAAT. Všímali sme si aj využívanie existujúcich budov a materiálov, hluk, dopravu a vznik odpadu.

Priebežné zistenia

- Medzi organizáciami sú rozdiely v tom, ako a do akej miery sa venujú ochrane životného prostredia.
- Umelecký program môže ľuďom priblížiť témy životného prostredia.
- Pri triedení odpadu či obnove budovy treba osobitne overovať, či a o koľko sa znížilo množstvo odpadu alebo spotreba energie a materiálov.
- Bez meraní nevieme uviesť, koľko energie alebo materiálu sa ušetrilo, ani vyčísliť vplyvy prevádzky a podujatí na životné prostredie, napríklad cez spotrebu energie, používanie materiálov, dopravu a vznik odpadu. Pri takomto hodnotení treba určiť aj obdobie, napríklad rok prevádzky alebo trvanie podujatia.
- Na sledovanie môžu slúžiť aj jednoduché záznamy, napríklad o množstve spotrebovaných a opätovne použitých materiálov, spotrebe energie a vykonaných opatreniach na jej zníženie, o triedení odpadu, úsporách na doprave a podobne. Popri prínosoch je dôležité sledovať aj to, čo môže zaťažovať okolie, napríklad vplyv hluku alebo dopravy.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

H) Kultúra a miestna ekonomika

Čo sme zisťovali. V bode B sme sa venovali tomu, z čoho organizácie financujú vlastnú činnosť. Tu sme zisťovali, ako súvisí ich činnosť s prácou a príjmami ďalších ľudí a firiem v meste: od koho nakupujú služby, s ktorými firmami spolupracujú a aké služby využívajú ich návštevníci. Zástupcovia Pohody opisujú záujem o ubytovanie, stravovanie a ďalšie služby počas festivalu. Galéria M. A. Bazovského objednáva služby z okolia a susednej kaviarni a zmrzlinárni prenajíma pozemok na letnú terasu. Piano Club popri kultúrnom programe ponúka aj prenájmy a technické služby.

Priebežné zistenia

- Organizácie jednotlivo vedia doložiť konkrétne nákupy služieb a spoluprácu s miestnymi firmami. Nevieme však vyčísliť celkový vplyv kultúrnej činnosti na príjmy miestnych firiem a pracovné miesta v meste.
- Platba za službu je výdavkom kultúrnej organizácie a príjmom dodávateľa, sama o sebe neukazuje celkový vplyv kultúrnej činnosti na príjmy miestnych firiem a pracovné miesta.
- Vyšší záujem o služby napríklad počas festivalu alebo turistickej sezóny neznamená automaticky celoročné pracovné miesta. Tiež automaticky neznamená, že z neho majú úžitok všetci obyvatelia alebo podnikatelia v meste.
- Na posúdenie širšieho prínosu kultúry potrebujeme aj skúsenosti obyvateľov a údaje od miestnych firiem, napríklad o objednávkach spojených s podujatiami, záujme o služby či sezónnej práci.
- Údaje o prínosoch kultúry systematicky zbiera Kreatívny inštitút Trenčín, ktorý tvorí stratégiu rozvoja kultúrno - kreatívneho priemyslu mesta Trenčín po roku 2026.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

I) Testovací projekt: Strom života, komunitný pavilón pri KKC Hviezda

Trenčianskym testovacím projektom, v projekte nazývaným Trial, je pavilón Strom života vedľa KKC Hviezda. Je to otvorené miesto so sedením okolo živého stromu, určené na oddych, rozhovor a stretávanie. Verejnosti bol sprístupnený 2. novembra 2026 počas konferencie Placemaking Days.

Čo sme zisťovali

Zisťovali sme možnosť prepojenia dvoch skúmaných kultúrnych miest (LCP) : súčasnú kultúru a tvorivé zázemie KKC Hviezda s historickou pamäťou židovskej komunity spojenej so Art Centrom Synagóga. Pavilón odkazuje na židovskú symboliku Stromu života a desiatich sefirot, - kabalistických princípov, ktoré tvoria spoločný harmonický celok. Ide o symbolické a partnerské prepojenie, nie o vybudovaný chodník medzi budovami. Nešlo teda iba o umiestnenie nového objektu. Chceli sme otestovať, ako sa dá kultúrny príbeh preniesť do verejného priestoru a ako pri tom dokážu spolupracovať **mesto, výskumníci, architekti, kultúrne organizácie, komunita a škola.**

Jednotliví partneri mali rozdielne úlohy, nie rovnakú účasť na každom rozhodnutí: Mesto koordinovalo zadanie a technické zabezpečenie, ateliér Guča architektúry pripravil návrh a viedol realizáciu. KKC Hviezda poskytlo dielenské a technické zázemie, Inštitút participácie prepojil tím so školou. Židovská náboženská obec konzultovala návrh a jeho symbolický význam. Desať študentov stavebnej školy sa s pedagogičkou zapojilo do praktických prác počas workshopu 27.–30. októbra.

Priebežné zistenia

- V pavilóne sa stretávajú hodnoty NEB: výtvarne stvárnené miesto s kultúrnym významom, drevená demontovateľná konštrukcia a spolupráca rozličných partnerov.
- Možnosť rozobrať a premiestniť konštrukciu reaguje na prípadnú budúcu zmenu záberu plochy počas plánovanej rekonštrukcie mosta. Premiestnenie však zatiaľ nebolo odskúšané a samotný návrh ešte nedokazuje dlhodobú udržateľnosť ani zapojenie všetkých skupín obyvateľov.
- Pavilón zatiaľ slúži ako priestor na prestávky počas podujatí vo Hviezde a ako stretávací bod. Či sa z neho stane dlhodobo živé komunitné miesto, ukáže až ďalšie používanie.

Pripomienky – spätná väzba

Máte iné vlastné poznatky v tejto oblasti? Je niečo, čo by ste na našich zisteniach opravili alebo doplnili? Označte jednu možnosť. Pri pripomienke uveďte, čoho sa týka a stručne ju popíšte.

Subjekt	Oblasť pôsobenia	Meno / označenie respondenta a rola	Vaša spätná väzba	Dátum / forma
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	
			☐ bez pripomienok ☐ neviem posúdiť ☐ mám pripomienku (popíšte):	

Podklady:
Case Study Report Trenčín D3.2 (Draft), profily a overené dotazníky LCP, prezentácia STARTUP na Placemaking Days vrátane dostupných poznámok k zdrojom a hodnotiaca správa Trialu Strom života (Final). Projekt a jeho ciele: https://horizon-startup.eu/ a https://horizon-startup.eu/repository/.